

Oskavský zpravodaj

Číslo 3 / 2022

Vydává zastupitelstvo obce Oskava

zdarma

Vážení občané,

máme za sebou další čtyřleté volební období a začíná nám období nové. Děkuji všem, kteří přišli k volbám do zastupitelstva obce Oskava, věnovali takto svůj čas a projeví tím účast na dění v naší obci. Za mou osobu také děkuji za udělené preferenční hlasy, které mě zavazují k ještě většímu nasazení v práci pro Vás – občany. V minulém období bylo zvoleno do zastupitelstva sdružení PŘÁTELSKÁ OBEC, jehož většina se letos rozhodla po dvanáctiletém působení nepokračovat v činnosti. Všem, kteří ukončili tímto svou činnost v zastupitelstvu, děkuji za jejich vysoké nasazení a obětavou práci na zvelebování naší obce a stabilizaci obecního rozpočtu.

Jelikož život je změna a v našem novém zastupitelstvu bude většina nových tváří, rozhodli jsme se vstoupit do letošních voleb jako nové sdružení PŘÁTELÉ

OSKAVY. Děkuji všem již známým i novým kandidátům za odvalu pokračovat v nastaveném tempu rozvoje obce a za chuť pracovat na budoucí podobě obce.

Na ustavujícím zasedání konaném dne 19. 10. 2022 proběhne ještě rozdělení funkcí jednotlivým zvoleným zastupitelům a potom se můžeme vrhnout do další práce, které nebude málo. Můžu zmínit zejména pokračující opravy obecní kanalizace, dostavbu kanalizace nad Třemešskou křižovatkou, dokončení rekonstrukce vedení elektriky ČEZ a s tím spojené rekonstrukce veřejného osvětlení v centru obce, revitalizace prostranství okolo Jednoty s vybudováním chodníku a zastávky, revitalizace prostranství u horních paneláků, oprava zdravotního střediska, oprava návesního rybníku Mostkov, demolice kina, úprava prostranství okolo

školy s vybudováním venkovní učebny, podpora obecních spolků a sdružení, zkvalitňování služeb v odpadovém hospodářství a mnoho dalších investic a oprav, které zde všechny nelze jmenovat.

Nadále budeme pokračovat v organizaci zaběhlých kulturních akcí, z nichž mohu v této chvíli jmenovat hlavně blízkí se rozsvěcování vánočního stromu v 1. adventní neděli, která letos připadá na 27. 11. 2022. Příští rok potom obecní ples koncem února, vítání občánků v květnu a setkání se seniory.

Na závěr všem přeji příjemný podzim, a pokud budu na ustavujícím zasedání zvolen starostou, budu se těšit na setkávání s Vámi se všemi a na další výzvy, které práce starosty přináší.

Ing. Stanislav Hýbner
Starosta obce Oskava

Milí občané a přátelé obce,

dovoluji si na konci tohoto volebního období shrnout své působení v zastupitelstvu a radě obce a podělit se s Vámi o můj pohled na fungování zastupitelstva během posledních dvou volebních období. Jsem ráda za příležitost, kterou jsem dostala, za možnost poznat nové lidi a podílet se na zlepšení našeho společného žití v obci.

A za co všechno si svých kolegů vážím, co oceňuji a za co chci všem zastupitelům poděkovat? Za:

Zodpovědnost za svá rozhodnutí

Ambice dělat věci jinak a lépe

Spolupráci

Trpělivost a výdrž

Upřímnost k sobě navzájem

Píli jednotlivců

Invenci

Toleranci k názorům jiných

Empatii vůči ostatním

Lidskost ve svém přístupu

Sebereflexi

Týmovost

Výsledky společné práce

Ochotu jít a nést riziko

Ještě jednou velké díky všem. Pokračujícím zastupitelům i těm nově zvoleným přeji, aby je práce pro obec bavila, aby se nenechali odradit kritikou, která nepřináší konstruktivní návrhy na změnu, a ať je chuť do práce, energie a výdrž neopouští.

Současně děkuji **všem členům kulturní komise** za nezištnou práci pro obec, za ochotu věnovat svůj volný čas a pomoc zajištění a organizaci společných obecních akcí a chuť dělat něco navíc.

Velký dík patří i **všem zaměstnancům obce** za dlouholetou skvělou spolupráci.

Vladislava Navrátilová

Informace z obecního úřadu

Poplatek za komunální odpad činí **600 Kč na osobu a rok pro trvale bydlící osoby**. Splatnost 1. polovina do 31. března, 2. polovina do 30. září téhož roku. Dle OZV 1/2021 o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, **specifický symbol 1333**, vždy uvádějte Vám přidělený **variabilní symbol viz složenka**.

Poplatek za **nemovitost** (chaty, chalupy), kde není hlášena k trvalému pobytu žádná osoba **600 Kč za rok** (splatnost do 31. března) dle OZV 1/2021, **specifický symbol 1337**.

Možno zaplatit v pokladně OÚ nebo na účet obce: **č.ú.: 107-0488930227/0100**.

Upozorňujeme občany, že datum splatnosti 2. poloviny poplatku za komunální odpad je 30. 9. 2022. Občanům, kteří poplatek neuhradí budou v průběhu měsíce října rozesílány složenky s údaji k platbě poplatku.

Změna frekvence vývozu komunálních odpadů

Od května 2022 se **mění termín** svozů komunálních odpadů v obci. Svoz komunálních odpadů **probíhá** jednou za 14 dní, vždy v pátek.

Svoz plastů v roce 2022:

27. 10., 24. 11., 22. 12.

Kontakty na obecní úřad:

www.ou-oskava.cz Tel.: 583 233 553, 739 614 924

e-mail: podatelna@ou-oskava.cz

Úřední a pokladní hodiny Obecního úřadu

Pondělí: 7:30 - 11:30 12:30-17:00

Úterý: administrativní den

Středa: 7:30 - 11:30 12:30-17:00

Čtvrtek: administrativní den

Pátek: administrativní den

V administrativní dny lze návštěvu dohodnout předem na telefonu 583 233 553.

V pokladně možnost platby kartou.

Sběrné místo (vedle obchodního domu COOP)

Vozit se může jakýkoliv odpad, kromě nebezpečného, stavebního a biologického odpadu.

Provozní doba:

od 1. 4. do 31. 10. **Středa** 16:00 - 19:00 hodin

Sobota 9:00 - 12:00 hodin

od 1. 11. do 30. 11. **Středa** 15:00 - 18:00 hodin

Sobota 9:00 - 12:00 hodin

od 1. 12. do 31. 3. **Sobota** 9:00 - 12:00 hodin

Kompostárna (vedle fotbalového hřiště)

Provozní doba:

od 1. 4. do 31. 10. **Středa** 16:00 - 19:00 hodin

Sobota 9:00 - 12:00 hodin

od 1. 11. do 30. 11. **Středa** 15:00 - 18:00 hodin

Sobota 9:00 - 12:00 hodin

od 1. 12. do 31. 3. kompostárna v provozu pouze po předchozí telefonické domluvě na tel. 583 233 553.

Radniční listy roku 2022

V letošním roce jsme se rozhodli přihlásit Oskavský zpravodaj do soutěže Radniční listy roku 2022.

S potěšením Vám oznamujeme, že **naš zpravodaj se umístil na 2. místě v okresním i krajském kole soutěže.**

Podrobnější údaje k hodnocení poroty:

Okresní kolo: 2. místo

Krajské kolo: 2. místo

Celkový počet hodnocených periodik: 197

Kategorie: municipality do 2 tisíc obyvatel

Zařazení: Olomoucký kraj, okres Šumperk

Hodnocení: Porota se shodla na tom, že zpravodaj je velmi kvalitním, vyváženým a dobře zpracovaným periodikem, kterým radnice prokazuje schopnost a vůli schopně, aktivně a moderně komunikovat s obyvateli. Zpravodaj vychází čtvrtletně. Měsíční periodicitu by umožňovala čerstvější zpravodajství, nicméně redakce se čtvrtletní periodicitě dobře přizpůsobila a publikuje především praktické informace s dlouhodobějším přesahem. Velmi nadprůměrně z hlediska podrobnosti a přehlednosti je zde informováno o usneseních rady a zastupitelstva. Zpravodaj podává velmi kvalitní zpravodajský přehled o dění v obci, a to nejen o činnosti radnice, ale i o záležitostech týkajících se místních spolků, sportovních klubů, referuje o kultuře, společenských i politických tématech. Vše je navíc zpracováno velmi kvalitní novinářskou formou. Články jsou čtivé, titulky poutavé a texty obsahují dostatek citací. Gramatika je na skvělé úrovni. Fotografie jsou kvalitativně na nadprů-

měrné úrovni. Články vhodně doplňují a díky barevnému tisku dobře vyniknou. Celkově je zpravodaj pojat originálně a kreativně. Hodnocená vydání neobsahuje nadměrné množství politické prezentace politických představitelů obce. Zpravodaj obsahuje obvyklé prvky typu „slovo starosty“, citace v článcích a podobně, ovšem v obvyklé a zcela tolerovatelné míře. Zpravodaj naplňuje požadavky na praktičnost, ale i edukativní a zábavní funkci, čímž je pro čtenáře atraktivní.

Rádi bychom poděkovali všem, kteří zasílají příspěvky do zpravodaje a všem, kteří se podílejí na našem Oskavském zpravodaji. Těší nás, že naše práce byla oceněná.

Pavlaína Utěšená

Zprávy ze Zastupitelstva obce

Zastupitelstvo obce schválilo 06/2022

- účetní závěrku obce k 31. 12. 2021
- závěrečný účet obce Oskava za rok 2021 bez výhrad
- podání žádosti o přezkoumání hospodaření za rok 2022 Krajskému úřadu Olomouckého kraje
- rozpočtovou změnu č. 4/2022
- směrnicí č. 02/2022 pro nakládání s osobními údaji
- podání žádosti o bezúplatný převod pozemků v k. ú. Oskava, p. č.: 413/16, 413/17, 447/12, 442/2, 442/3, 408/3, 408/12, 408/13, 408/5 od Státního pozemkového úřadu do majetku obce
- podání žádosti o převod pozemků v k. ú. Oskava parc. č. 447/22, 447/25, 929/2 od Lesů České republiky do majetku obce
- záměr zřízení věcného břemene a smlouvu o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene a dohodu o umístění stavby s ČEZ Distribuce, a.s., na pozemcích parc. č. 1040/4, 1024, 1081 v k. ú. Bedřichov
- poskytnutí finančního daru na rok 2022 pro Charitu Šternberk, středisko Uničov a uzavření darovací smlouvy na částku 25.000 Kč
- záměr prodeje pozemků v k. ú. Třemešek, parc. č. 10/4, 10/5, 14/2, 14/3, 14/4, 1403/2.
- udělení souhlasu k zpřesnění hranice mezi pozemky 428/2 a 428/4 v k. ú. Oskava. Vzniklý rozdíl mezi pozemky prodat žadateli za cenu podle znaleckého posudku

- dodatek č. 1 ke smlouvě o úvěru č. 99028874392 s Komerční bankou, a.s.
- záměr prodeje části pozemku p. č. 232/1 v k. ú. Nemrlov
Pavlaína Utěšená

Zprávy z naší školky

Léto už je nenávratně pryč a naplno dal o sobě vědět chladný podzim. Na prázdniny strávené ve školce už budeme jen vzpomínat. A že jsme si je užili! Dováděli jsme na školní zahradě a užívali si naplno sluníčka. Občas jsme se museli zchladit vodou ze zahradní hadice nebo si zajít do obchodu koupit zmrzlinu. Na písku jsme zdobili přírodninami své „dortíky“. Společně jsme pak posbírali ovoce, které nám roste na školní zahradě, a upekli si opravdovou keřovou bublaninu. Konec prázdnin jsme věnovali výzdobě naší školky. A hlavně jsme se naposledy rozloučili s dětmi, které 1. září nastoupily do školy.

V letošním školním roce jsme v naší mateřské škole přivítali dvanáct nových dětí. Občas je některému z nich smutno po mamince, sem tam i slzička ukápně. Ale jen na chvíli. Slzičky utřeme a hned se věnujeme společným aktivitám. Hrajeme různé hry, kreslíme, zpíváme a posloucháme pohádky.

Během září děti vytvořily skřítku Vítku, který nás celý rok bude provázet okolním světem. Naučí nás tvořit z přírodnin, jak se chovat k živé i neživé přírodě. Od září se děti ve školce mohou těšit na dva nové kroužky. Ve Sportíku budou nejen zdokonalovat své pohybové dovednosti, zlepšovat fyzickou zdatnost, spolupráci při hře, ale seznámí se také se zázeminím sportovního hřiště a tělocvičnou. V Hravé angličtině se formou her budou seznamovat se základní slovní zásobou anglického jazyka.

A co nás v nejbližší době čeká? Společně s rodiči se vydáme navštívit koníky ve Václavově. Samozřejmě jim přineseme něco na zub, povozíme se na nich a opečeme si špekáčky. Poslední týden v září chystáme pro děti na školní zahradě Bramboriádu. Děti budou soutěžit v hodu bramborou, skákání v pytli, a nakonec nás nemine sladká odměna. Začátkem října se můžeme těšit na Drakiádu a společně s rodiči nás čeká zamykání zahrady. Již teď, nejen pro děti ze školky, ale také pro děti z první a druhé třídy, chystáme podzimní stezku po Oskavě. Velmi se na všechny akce těšíme a doufáme, že nám bude přát počasí.

Jana Mrlinová

Modelování ovoce z plastelíny

Výroba skřítky Vítka

Zdobení „dortíků“ z písku

Zprávy ze školy

ŠKOLNÍ ROK 2022/23

Prázdniny jsou za námi a začal nový školní rok. Nejvíce se na něj asi těšili naši prvňáčci, které jsme s jejich rodiči a staršími spolužáky přivítali v KD 1. září 2022. Paní učitelka Mgr. Zuzana Doubravová přivítala 3 kluky a 6 holčiček, na které čekaly drobné dárečky. Druhý den děti poprvé vstoupily do své krásně vyzdobené třídy a po přivítání a prohlídce školy naplnily své nové aktovky dalšími dárečky a učebními pomůckami.

Přejeme všem malým i velkým dětem úspěšný školní rok plný nových poznání a zážitků s kamarády.

Mgr. Jana Gajdošová ZŘŠ

EVROPSKÝ DEN JAZYKŮ

se každoročně slaví 26. září. Cílem svátku je propagovat jazykovou rozmanitost. I naše škola se zapojuje do tohoto mezinárodního projektu. Jak u nás letošní Evropský den jazyků probíhal? Žáci se svými učiteli jazyků si na tento den připravili bohatý program, ve kterém přiblížili ostatním spolužákům jazyky, které se u nás vyučují.

Sedmáci s panem učitelem Urdou nás přivítali německy, zazpívali německé písně a naučili nás základní německá slovíčka. Měli jsme možnost ochutnat německý fastfood – curry wurst.

Šestáci pod vedením p. uč. Petry Lónové nás seznámili s historií anglicky mluvících zemí a zahráli nám v angličtině scénku „evening classes – večerní kurzy“. Čtvrtáci zahráli scénku „robbers – lupiči“ a zazpívali anglickou píseň.

Žáci deváté třídy s paní ředitelkou J. Lónovou si pro nás připravili pohádku O perníkové chaloupce v ruském jazyce i s ochut-

návkou perníčků. Zhlédli jsme prezentaci hlavního města Moskvy – památky, architekturu, národní písně...

Osmáci s p. uč. Preisovou si pro děti připravili světové pozdravy, za sladkou odměnu děti přiřazovaly pozdrav a vlajku. Závěrem nás, žáky ZŠ Oskava, pozdravili prostřednictvím videonahrávek obyvatelé různých zemí světa v jejich rodném jazyce.

Bylo to pro nás všechny zábavné a naučné dopoledne a příjemné zpestření výuky. Účinkujícím žákům a jejich učitelům patří velké poděkování za perfektní přípravu jednotlivých aktivit.

Mgr. Jana Gajdošová ZŘŠ

DOPRAVNÍ HŘIŠTĚ

Dne 23. 9. 2022 se naši čtvrtáci zúčastnili cyklistického výcviku na dopravním hřišti v Uničově. Po provedení instruktorovou po areálu a vysvětlení všech dopravních předpisů, si žáci vyzkoušeli praktické jízdy na zapůjčených kolech. Počasí nám vyšlo na jedničku, a tak jsme si užili příjemné dopoledne, plné dopravních zážitků bez nehod.

tř. uč. Mgr. Kristýna Kučerová

Knihovna

V knihovně to žilo i o prázdninách

I o prázdninách tu knihovna byla pro malé i dospělé čtenáře. Nabízela spoustu nových knih a časopisů. Pro děti byly připraveny nejrůznější soutěže a turnaje ve stolních hrách, společné čtení a výtvarné dílny. Společně zdobily kachle a vyráběly náramky přátelství. Léto v knihovně nás bavilo a věřím, že naši návštěvníci, malí i velcí, si ho užili také.

V knihovně je v současné době k vidění výstava Petra Možného: Putování po historických stavbách v Jeseníkách. Výstava potrvá do konce listopadu.

Lenka Janků
Knihovnice

Mýty, pověstmi a legendami opředená hora a také němý svědek lokální historie

Nad obcí Libina se vypíná zdaleka a ze všech světových stran viditelný skalní útvar nazvaný **Bradlo**. Je to nejvyšší hora Úsovské vrchoviny a s nadmořskou výškou 600 m je to nejvyšší vrchol v okolí viditelný i z Uničova. Východní svahy Bradla ostře spadají do Hornomoravského úvalu, odkud je na ně majestátný pohled. Z hlediska geologického je skalní útvar tvořen velmi odolným krystalickým křemencem, který vznikl při hornotvorných procesech v období devonu, tedy asi před 380 miliony lety. V blízkosti Bradla procházela pomyslná hranice mezi českým a převážně německým osídlením. Němectí obyvatelé okolních vesnic si vyprávěli, že se na Bradle setkávali staří Germáni, kteří uctivali otce bohů Wodana, ale také hněvivého boha Donara či Thora. Pořádali se zde o letním slunovratu velké slavnosti. Bradlo bylo posvátné pro obyvatele českých okolních i vzdálenějších vesnic

a je také nazýváno **Moravský Blaník**. Moravané ze širokého okolí na Bradle pořádali své národní slavnosti. První se konala 20. června 1897 za účasti tisíců lidí a několika pěveckých sborů. Později se termín národních slavností stanovil na první květnovou neděli. Oblast byla dobře přístupná z okolních vesnic a výstup nebyl příliš náročný. Kromě setkávání mnoha moravských patriotů se zde také potkal šumvaldský rodák, básník Aleš Balcárek (1840-1862) s tehdejšími studentem, budoucím významným historiografem a etnografem severní Moravy, učitelem a buditelem, Jakubem Lolkem (1845-1917), rodákem z Lipinky. V novodobější historii – již od poloviny 19. století – se Bradlo stalo i **cílem turistů**. Zvýšený zájem, nejen turistů, byl podpořen zprovozněním železnice z Olomouce přes Šternberk a Uničov do Šumperka v roce 1873. Výchozími místy výstupu byly železniční zastávky v Nové Hradečné a v Libině. Velkým obdivovatelem a znalcem Bradla i jeho okolí byl vlastenecký učitel a ředitel české měšťanky v Troubelicích a pozdější inspektor českých menšinových škol Josef Loutocký (1868-1931), rodák z Hnojic, který byl iniciátorem a zakladatelem české turistiky na severní Moravě. Založil také odbor Klubu československých turistů se sídlem v Uničově. Ustavující schůze se konala v tělocvičně měšťanské školy v Troubelicích v červnu 1921. Na Bradlo směřovaly také četné **školní výlety**. V nacionálně vyostřené době ve druhé polovině třicátých let 20. století se na Bradle pořádaly **české slavnosti hraničářů**, kterých se zúčastňovaly tisíce lidí. Němečtí nacionální fanatici, zejména henleinovci, narušovali slavnosti, pomalovali skálu hákovými kříži a zapalovali velké hákové kříže napuštěné hořlavinou, které dlouho hořely, a bylo je vidět z velké dálky.

Mgr. Jaroslav Brachtl

Tip na výlet

Šumperk – Bludoveček – Brusná

Od nádraží v Šumperku vyjdeme po modré značce u Okresního soudu k „radnici“ do Bludovečku (368 m).

Cestou jsou krásné výhledy na hřebeny Jeseníků i Praděd. Od rozcestníku Bludoveček máte dvě možnosti. Jít po červené do Bludova okolo zámku přes zámecký park a Bludovskou strání vystoupáte k rozhledně Brusná (364 m).

Nebo po modré, zelené a žluté Dětskou naučnou stezkou Bludov ke kapli Nejsvětější Trojice (351 m) přejdete přes hlavní silnici Bludov – Šumperk a vystoupáte k rozhledně, která je součástí naučné stezky Bludovská stráž, která seznamuje s geologií a rostlinstvem této oblasti. Prudkým klesáním od rozhledny po zelené sestoupíte k železniční stanici Bludov zastávka a vlakem se vrátíte do Šumperka. Vycházka není náročná a její délka je 10-12 km.

Mgr. Danuše Krylová

Oskavský sport

Sport v Oskavě byl od začátku roku 2022 opět ve znamení pouze kopané. V soutěžích máme v současné době pouze mužstvo mužů.

V soutěžní ročníku 2021/2022 reprezentovalo naše mužstvo Oskavu v okresní soutěži a skončilo na 3. místě. Ukázalo se, že toto pořadí je postupové a v současné době ročník 2022/23) působí mužstvo Oskavy v krajské soutěži (1. B třída). V mužstvu nedošlo k žádným nákupům hráčů a hráčský kádr tak zůstal stejný jako v okresním přeboru.

V zimních měsících se v rámci přípravy zúčastnilo naše mužstvo turnaje o pohár OFS. Utkání se hrála na umělém povrchu v Zábřehu a Mohelnici. Po velmi dobrých výkonech jsme se proborovali do finále, kde jsme narazili na mužstvo Rapotína B. Finále se hrálo 30. 7. 2022 v překrásném areálu v Postřelmově a bylo přená-

šeno přímým přenosem ČT. Před samotným slavnostním výkopem byli odměněni činovníci obou oddílů, kteří se podíleli na činnosti TJ. Za Oskavu byl oceněn pan Lindemann Jiří a pan Brada Petr. Slavnostního výkopu se ujali starostové Rapotína a Oskavy. I přes nepřízeň počasí mělo utkání velmi dobrou úroveň a mužstvo TJ Jiskra Oskava vyhrálo 1:0. Jedinou branku finálového utkání vstřelil Pavel Novák ml. a byl vyhlášen nejlepším hráčem utkání.

Děkujeme touto cestou všem fanouškům, kteří nás přijeli podpořit do Postřelmova a také těm, kteří nám fandili u televizních obrazovek.

Závěrem lze konstatovat, že byl rok 2022 pro oskavský fotbal velmi úspěšný.

Jan Novák
Sekretář TJ Jiskra Oskava

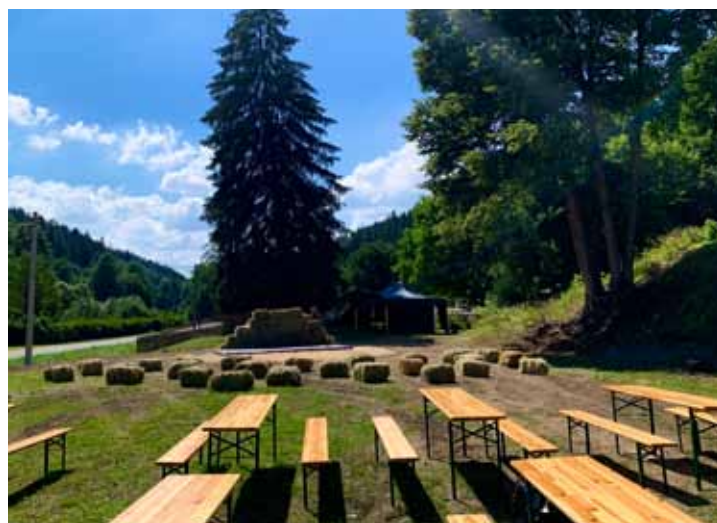

Říjnové hlášení z Kauerova mlýna

Tak nějak tiše a nenápadně se z léta člověk dostal téměř rovnými nohama do zimy. Babi léto letos snad ani nebude a venku prší a prší. Těžko si dnes představit, že ještě před nějakými šesti týdny na mlýně vystoupilo brněnské divadlo Klaunika a to rovnou pod otevřeným nebem. Akce byla na přípravu celkem náročná, však ještě tři dny před vystoupením po Mlýnské zahradě jezdil bagr a upravoval plochu, aby bylo kde postavit jeviště. Nakonec se ale povedlo a Don Quijote mohl dorazit s celou parádou. Podle reakcí obecnostva se vystoupení povedlo a odpoledne proběhlo k všeobecné spokojenosti, kterou lehce podpořil mlýnský špíz a pivo Zubr. Podle odhadu se divadla účastnilo více jak 120 návštěvníků, což vzhledem k tradiční taneční zábavě na Třemešku, která se shodou okolností konala ve stejném čase, byl vlastně úspěch. Rádi bychom poděkovali touto cestou všem návštěvníkům a také obci, která konání divadelního vystoupení podpořila.

Co bude následovat? No tentokrát musíme v diáři sáhnout až do prosince. Konkrétně tedy do neděle čtvrtého, kdy se na mlýně objeví Mikuláš. Tentokrát snad bez covidových omezení a zcela volně. Tak jako letos o Velikonocích i tentokrát budou pro malé účastníky připraveny dárečky s drobným sladkým mlsem. Cesta k dárečkům tentokrát ovšem nebude lemována barevnými šipkami, ale cinkotem řetězů mlýnských čertů, kteří zrovna v té době velmi pravděpodobně budou mít pro malé oskaváky řadu všetečných dotazů. Všichni jste srdečně zváni.

MK

Oskavské energetické okénko

Energetika či elektřina je aktuálně asi jedno z nejčastěji užívaných slov současnosti. Těžko se dobrat skutečné pravdy co vlastně je pravou příčinou této situace, která nás každého svým dílem ohrožuje. Na otázku, proč je elektřina několikrát dražší než před rokem, když elektřinu vyrábí pořád ti sami a naprosto stejným způsobem jako v minulých letech, nám nikdo nedá uspokojivou odpověď.

Z tohoto úhlu pohledu jsme prostě rukojmí či vazalové (je vlastně jedno jak se pojmenujeme). Nikdo z nás, běžných lidí, s touto situací nedokáže nic udělat ani se jí účinně postavit. Elektřinu potřebujeme a sami si ji vyrobit neumíme. A protože nikdo nechce opět začít svítit svíčkami, nezbyvá než tuto situaci přijmout.

Existuje nicméně ještě jedna cesta. Je takovým kompromisem dvou výše uvedených možností. Odborně se jí říká posilování energetické nezávislosti. V současné době je toto řešení velmi úzce spjato s pořízením fotovoltaické elektrárny. Takové řešení je mnohdy velmi rozumné, ale často má také velké množství úskalí. Je často až překvapující, jak rozmanité jsou informace o této technologii, které putují mezi lidmi. Vyjma možnosti pomoci s tímto řešením, bychom rádi na toto téma s podporou obce připravili v příštích týdnech veřejnou přednášku spojenou s diskusí.

MK

Úroveň kompostování v České republice

Kompostování vrací do půdy živiny, řeší otázku, kam s bioodpadem, navíc přispívá proti erozi půdy a zlepšuje její schopnost zadržet vodu.

Ke zvýšení povědomí o prospěšnosti kompostování přispívá každý rok Mezinárodní týden propagace kompostu. Tento nápad vznikl v USA a probíhá vždy první týden v květnu. Jedná se o nejvýznamnější edukační iniciativu, která má za cíl informovat veřejnost o možnostech využití kompostu a o výhodách kompostování.

Co je kompostování

Kompostování je biologická metoda využívání biologicky rozložitelného odpadu (BRO), kterou se za kontrolovaných podmínek aerobních procesů (tj. za přístupu vzduchu) a činností mikroorganismů přeměňuje bioodpad na kompost.

Proč kompostovat

Kompost zvyšuje schopnost půdy absorbovat vodu a udržet ji i v suchém období déle než u půdy, kde kompost aplikován nebyl. Toto je významné zejména ve vztahu k vývoji počasí, kdy sucho ovlivňuje pěstování a produkci polních plodin. Aplikací kompostu tak uspoříme vodu, která je potřeba k provedení závlivky. Kompostem jsou doplňovány živiny pro výživu rostlin, organická hmota způsobuje lepší využití živin, které byly dodány minerálními hnojivy, a jejich absorpci v půdním komplexu. Kompost navrácí organickou hmotu do půdy a podporuje rozvoj půdní mikroflóry a drobných živočichů. Zvýšením podílu or-

ganické hmoty v půdě dochází ke snížení negativních jevů jako je eroze a utužení půd. Při aplikaci kompostu je ukládán uhlík do půdy, která pak plní funkci „uhlíkové banky“. Uhlík tak není uvolňován do atmosféry v podobě CO₂.

Současná kapacita pro výrobu kompostu v České republice

Kapacita pro zpracování biologicky rozložitelných odpadů je v České republice dostatečná a počítá s nárůstem množství tohoto odpadu. Pro přípravu hodnotného kompostu je k dispozici zhruba 500 větších kompostáren s celkovou kapacitou přes 2 miliony tun ročně. Biologicky rozložitelné odpady se dají zpracovávat rovněž v bioplynových stanicích, jejichž počet je přibližně 30.

MŽP významně dotačně mimo jiné podporuje i rozšiřování domácího kompostování prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí (OPŽP).

Úroveň kompostování v České republice v porovnání se zahraničím

Pokud se týká využití biologicky rozložitelných komunálních odpadů z obcí, tak je v České republice zpracováno kompostováním cca. 700 tisíc tun.

Česká republika zavedla povinnost odděleného třídění biologicky rozložitelných komunálních odpadů zákonem o odpadech již od roku 2015, od roku 2019 obce zajišťují místa pro oddělený sběr biologického odpadu celoročně. Již od 1. ledna 2020 mají obce povinnost zajistit místa pro oddělený sběr tuků a olejů.

Vybudování a vybavení kompostáren bylo v období 2014 - 2020 podporováno z OPŽP. Množství zpracovávaných bioodpadů stoupá, a to zejména díky stále se zvyšující úrovni třídění bioodpadů v obcích. Vyráběný kompost má dobrou kvalitu a může být aplikován na zemědělskou půdu pro zvýšení obsahu organické hmoty, která zvyšuje ochranu půdy proti erozi a zadržuje vodu. V ČR potřebujeme docílit podstatně vyšší míry aplikace kvalitních kompostů na půdu.

Úroveň kompostování je srovnatelná se zahraničím. Dle studie Evropské agentury pro životní prostředí dosahuje ČR dobré úrovně kompostování, mírně nad průměrem EU. Tu je ovšem nutné zásadně zvyšovat, aby mohlo být dosaženo cílů 65% recyklace v roce 2035.

Prostřednictvím Národního plánu obnovy se chce MŽP zaměřit na uzavření kruhu nakládání s biologicky rozložitelnými komunálními odpady, a to tím, že se budou realizovat projekty zajišťující zapracovávání kompostu do zemědělské půdy. Díky tomu by mělo dojít ke zvyšování poptávky po kompostu, a tím i k vyššímu využívání existujících kompostáren, příp. bioplynových stanic. Kompost se může vracet do půdy a dodávat potřebnou organickou hmotu, zlepšovat kvalitu půdy a její schopnost zadržovat vodu.

Domácí kompostování

Podpořit kompostování může každý, kdo správně třídí bioodpad. Je důležité, aby se v domácnosti třídily všechny biologicky rozložitelné odpady, které zde vznikají. To znamená jak odpady ze zahrad, tak odpady ze zpracování ovoce a zeleniny.

Jak založit kompost

Důležitou rolí při kompostování hraje surovinová skladba, především poměr uhlíku a dusíku v kompostovaném biood-

padu. Zatímco měkký a vlhký zelený odpad (například tráva, zbytky ovoce a zeleniny) je bohatý na dusík, suchý hnědý odpad (nadrobno nasekané nebo nadrcené větve z prořezávky stromů a keřů, dřevní štěpka, hobliny, dřevnaté stonky květin apod.) obsahuje hodně uhlíku.

Dospodu kompostu patří hrubší a vzdušný materiál, který umožní provzdušnění kompostu a odtok přebytečné vody. Pak se přidává vlhký zelený odpad a vrstvy se dále střídají.

Nejvhodnější je použití co nejpestřejší složení kompostovaného materiálu a materiály navzájem promíchat. Vlhký zelený se suchým, porézní s méně propustným, starší hnědý dřevnatý materiál s čerstvým zeleným.

Nelze kompostovat pouze jednu složku materiálu – např. jen větve nebo jen samotnou trávu.

Doporučujeme:

- Co patří na kompost a jak ho správně založit?
- Kompostovat můžete i v bytě, zkuste vermikompostování.
- Nemáte místo pro kompost a v bytě vám žížaly vadí? Zkuste kompostování s pomocí Bokashi bakterií!
- Komunitní kompostování je možnost, jak významně snížit objem směsného komunálního odpadu.

Komunitní kompostování

Komunitní kompostéry jsou vyrobeny z recyklovaného plastu a jsou určeny pro venkovní použití. Před usazením kompostéru se provede výkop a vyplnění podkladu šterkem.

Kompostéry jsou izolovány, aby v zimních měsících nezamrzly. U dna kompostéru je rošt, který odvádí přebytečnou vodu, a zamezuje tak hnilobě odpadu a vzniku zápachu. Rošt rovněž napomáhá provzdušnění kompostu a zároveň zabráňuje vniknutí drobných hlodavců do kompostéru.

Zpravidla má kompostér dvě až tři uzamykatelné komory s víkem, které chrání kompost před deštěm a brání kontaminaci kompostu nežádoucími příměsemi.

Komunitní kompostování slouží pro oddělený sběr bioodpadů z domácností, jeho kompostování a využití v místě vzniku. Odpadá tak svoz a manipulace s odpadem. Šetří se pohonné hmoty, čistota ovzduší a výsledný kompost se použije v oblasti svého původu.

Biologicky rozložitelný odpad nesmí končit na skládkách.

Je třeba si uvědomit, že biologicky rozložitelný odpad lze dále využít a mít z něj prospěch. Jeho skládkování znamená ztrátu cenných surovin, zbytečné náklady a nežádoucí zatížení životního prostředí.

Na skládce bioodpad bez přístupu vzduchu zahnívá, dochází tak k tvorbě nepříjemného zápachu, k emisím skleníkových plynů, zejména oxidu uhličitého a metanu, a nebezpečí toxických výluhů.

Vytříděním biologicky rozložitelných složek je možné snížit množství směsného komunálního odpadu až o 40 %.

Článek vznikl za podpory klastru Wasten

Klastr WASTen byl založen dne 23. 12. 2015 jako zapsaný spolek. Členy sdružení jsou inovativní české podniky, dodavatelé špičkových technologií na zpracování komunálního a průmyslového odpadu, a přední vědeckovýzkumná pracoviště.

autor: Hana Tomášková | zdroj: MŽP ČR0

Jakub Drew

Policejní stanice Libina

Od 05.10.2022 je znovu otevřena budova policejní stanice Libina, ul. Nádražní č.p. 740 ve standartním režimu. Od uvedeného data byl ukončen provizorní provoz v budově SDH Libina.

ppor. Vladimír Tokar
vedoucí skupiny

Pedikúra – manikúra

Martina Kuráčová

Tel.: 604 573 618

Pondělí a čtvrtek:	Libina 443, dům služeb
Úterý:	Oskava
Pátek:	Přijedu za Vámi
Nabízím:	<ul style="list-style-type: none"> * Ošetření zarostlých nehtů * Ošetření kuřích ok * Odstranění ztvrdlé kůže * Lakování a zdobení nehtů (i na nohou) * Masáž nohou i rukou

Dle tel. objednávek

JOSEF REPÁŇ

tel.: 603 307 308 IČ: 73064211

e-mail: sepp74@seznam.cz

- tesařské práce
- pokrývačské práce
- sádrokartonářské práce
- zednické práce